

آندرو جانیاک

نیو تن فیلسوف

ترجمہ

سعید جعفری

انتشارات نیلوفر

سرشناسه
عنوان و نام پدید آور : نیوتن فیلسوف / آندرو جانیاک؛ ترجمه سعید جعفری.
مشخصات نشر : تهران، نیلوفر، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری : ۳۳۴ ص. ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک : 978-964-448-568-8

وضعیت فهرست نویسی : فیا
یادداشت : عنوان اصلی: Newton as philosopher, 2008.
یادداشت : کتابنامه: [۳۱۹] - ۳۲۹.
موضوع : نیوتن، آیزاک، ۱۶۴۲-۱۷۲۷ م. - فلسفه.
موضوع : فلسفه طبیعت - تاریخ - قرن ۱۷ م.
موضوع : فلسفه طبیعت - تاریخ - قرن ۱۸ م.
شناسه افزوده : جعفری، سعید، ۱۳۳۳ - ، مترجم.
رده بندی کنگره : ۱۳۹۲ ج ۲ ۳۴ ن/۱۲۹۹ B
رده بندی دیویی : ۱۹۲
شماره کتابخانه ملی : ۳۱۸۲۴۶۹

انتشارات نیاورم خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، تلفن: ۶۶۴۶۱۱۱۷

آندرو جانیاک

نیوتن فیلسوف

ترجمه سعید جعفری

ویراستار: حسین شیخ رضایی

حروفچینی: شستری

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۲

چاپ دیا

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ است.

فهرست

۷	یادداشت ناشر
۹	پیش‌گفتار نویسنده
۱۱	نیوتن فیلسوف - تمهید مسأله
۲۹	فیزیک و متافیزیک: سه تفسیر
۹۷	آیا نیرو وجود دارد؟ ستیز با فلسفه‌ی مکانیکی - ۱
۱۶۱	ماده و مکانیسم: ستیز با فلسفه‌ی مکانیکی
۲۳۳	فضا در فیزیک و متافیزیک: رویارویی با دکارت
۲۹۱	خداوند و فلسفه‌ی طبیعی
۳۲۱	کتاب‌شناسی
۳۳۳	فهرست اعلام

یادداشت ناشر

دیدگاه‌های فلسفی نیوتن بی‌بدیل‌اند و از حیث طبقه‌بندی نیز، به نحوی بی‌بدیل، دشوار. او، در یک دوره‌ی طولانی فعالیت، از اوایل سال‌های هفتاد (سده‌ی هفدهم) تا زمان درگذشت‌اش، تفاسیر ژرفی، در برابر فلسفه‌ی طبیعی دکارتی و فلسفه‌ی مکانیکی رایج وقت خود تدوین کرد. کتاب نیوتن فیلسوف او را نقش‌آفرینی فرهیخته و خلاق در صحیح‌ترین فلسفه‌ی طبیعی معرفی می‌کند، کسی که از یک سو با ایده‌های بنیادین رنه دکارت، بانفوذترین سلف‌اش، دست به گریبان بود و از سوی دیگر با اندیشه‌های لایب‌نیتس، نیرومندترین منتقدش، دست و پنجه نرم می‌کرد. برخلاف دکارت و لایب‌نیتس، نیوتن بدون عرضه‌داشت نظامی فلسفی، نظام‌مند و فلسفی می‌اندیشید. اما، حاصل عمرش طرح بدیعی بود از طبیعت و جایگاه آدمی در آن، و ارتباط جهان و خدا. این پژوهش پرمایه، که نخستین پژوهش به زبان انگلیسی طی سی سال اخیر در باب اندیشه‌های فلسفی نیوتن است، برای مورخان فلسفه، علم و اندیشه ثمربخش و ارزشمند است.

آندرو جانیاک استادیار بخش فلسفه‌ی دانشگاه دوک است و ویراستار نیوتن: نوشته‌های فلسفی (۲۰۰۴) بوده است.

پیش‌گفتار نویسنده

این کتابی است در تاریخ فلسفه؛ اما، شخصیتی را تحلیل می‌کند که او را صرفاً ریاضیدان و فیزیک‌دان انگاشته‌اند. در سال‌های اخیر، اهل تحقیق بر اهمیت تعامل پیچ‌درپیچ فلسفه و علوم طبیعی، در دوره‌ی مدرن، تأکید کرده‌اند. دیدگاه پژوهش حاضر نیز همین است و می‌کوشد ایزاک نیوتن را در یک بافت پرمایه‌ی فلسفی بنگرد تا وجوه تازه‌ای از او را آشکار سازد. مدلل خواهیم ساخت که این رهیافت همان برداشتی است که نیوتن از خود داشته است. نیوتن، از میان خیل عظیم فیلسوفان طبیعی سده‌ی هفدهم، دکارت را متنفذترین پیش‌کسوت خود می‌دانست و هم‌سخنان اصلی هم‌عصر او گروهی از بلندپایگان فلسفی بودند: بزرگانی در شمار رابرت بویل، ساموئل کلارک، راجر کوتس و جان لاک در انگلستان، و کریستین هویگنس و گئورگ ویلهلم لایبنیتس در برّ اروپا. موضوعات اصلی مباحث فلسفی قرن هجدهم را نیوتن، به تنهایی، خواه برای موافقان خواه برای معارضان خود، تعیین می‌کرد. امید است این نوشته جوانب فلسفی آثار نیوتن را روشن کند و نظرگاه نوینی برای نکات مهم و حساس مراحل آغازین رشد فلسفه‌ی مدرن فراهم آورد.

قصد اولیه‌ی من نگارش کتابی در باب نیوتن نبود، بلکه در آغاز، همراه با مایکل فریدمن، سرگرم تألیف کتابی درباره‌ی فلسفه‌ی نظری (تئوریک) کانت

بودم. حدود یک دهه قبل، هنگامی که نخستین بار به حضور فریدمن رسیدم، وی پیشنهاد کرد که به منظور آمادگی برای کار پژوهشی‌ام درباره‌ی مفهوم فضا نزد کانت، مکاتبات لایب‌نیتس-کلارک را، با هم، مطالعه کنیم. همین موضوع، ناگهان، شوقی عظیم به اندیشه‌های نیوتن در من برانگیخت. سرانجام، پایان‌نامی خود را، به سرپرستی فریدمن، با عنوان نیوتن‌گرایی کانت نوشتم. در این پایان‌نامه، فصل مربوط به نیوتن، نخستین کوشش من برای تحلیل نکاتی است که در این کتاب به بحث کشیده‌ام. شاید بیشتر از هر کس دیگر، فریدمن، بر برداشت من از فلسفه، تأثیر داشته است — او به من آموخت که هیچ پیشرفتی در فلسفه نهایی و قطعی نیست و همواره می‌توان به درک ژرف‌تری از یک متن رسید.